Dziennik Urzędowy

ces. i kròl. Komendy obwodowej w Biłgoraju.

Nr. 3. Wydany i rozesłany dnia 12 listopada 1915 roku.

14.

Obwieszczenie.

Podaje się do powszechnej wiadomości, że z dniem 1-go listopada br. następujące sądy gminne zostały reaktywowane a to:

dla okręgu sądowego:

I. Gmina Biłgoraj,
II. Gmina Tarnogród,
III. Gmina Krzeszów,
IV. Gmina Józefów,

Z tym samym dniem podjął również urzędowanie oddział cywilny c. i k. sądu wojskowego przy tutejszej Komendzie okręgowej.

C. i K. Komendant okręgowy

Karol ROLLER

Pułkownik m. p.

15.

Sądy gminne.

Ponieważ tak ludność, jak i funkcyonaryusze gminni, wedle wszelkiego prawdopodobieństwa częstokroć nie mają pewności co do zakresu działania i rzeczowej właściwości sądów gminnych w sprawach karnych i cywilnych, przeto ogłasza się następujące ogólne zasady.

Rzeczowa właściwość sądów gminnych.

Sądy gminne pozostawia się w ich dotychczasowym składzie i z dotychczasowym zakresem działania, jednak pod ingerencyą i nadzorem sądu wojskowego komendy obwodowej i mają takowe wykonywać sądownictwo z powołaniem się na „prawo, ustawę i sumienie“ według dotychczas obowiązujących ustaw krajowych.

I.

Kompetencya sądòw gminnych w sprawach karnych.

O właściwości sądu decyduje miejsce popełnienia czynu. (Forum delicti commissi.)

A.) Na podstawie art. 1287 proc. kar. z r. 1892 przekroczenia dla których w ustawie karnej dla sędziów pokoju następujące kary zostały ustalone:

1.) nagany, zagrożenia i zapiski.
2.) grzywny aż do wysokości 300 rubli.
3.) areszt aż do wysokości 3 miesięcy.
4.) więzienie aż do 1 roku.
5.) wszystkie inne przekroczenia za które ustanowiono naprowadzone wyżej pod 2.), 3), i 4.) kary, następnie w szczególności kradzieży, sprzeniewierzenia i oszustwa do wysokości szkody 30 rubli.

Na podstawie art. 1288 proc. kar. podlegają ponadto sądom gminnym w granicach ich władzy karania.

6.) sprawy sług i robotników wedle karty ustawowej tom 52.
7.) sprawy polowania na podstawie ustawy łowieckiej z 17. VII 1871.

B.) Jednakże nawet pośród tych warunków są wyjęte z pod sądownictwa sądów gminnyzh następujące sprawy karne:

1.) Jeżeli z karą jest połączone wydalenie oskarżonego z miejsca pobytu, zakaz wykonywania handlu lub przemysłu lub też zamknięcie instytucyi zakładów handlowych lub przemysłowych.
2.) jeżeli wysokość odszkodowania przewyższa 300 rubli;
3.) jeżeli przekroczenie zostało popełnione przez osoby należące do związku wojskowego lub do politycznej służby.
4.) jeżeli przekroczenie polega na słownej lub czynnej obrazie żandarma będącego w służbie;
5.) kradziedży:
   a.) na miejscach poświęconych służbie Bożej;
   b.) rzeczy zamkniętych albo skradzionych przez podstępne wejście w dom;
   c.) w towarzystwie więcej osób, które jednak nie są zorganizowaną szajką;
   d.) kradzieże popelnione w nocy,
   e.) podczas zgromadzenia,
   f.) w domach zajezdnych,
   g.) przez osoby, które były już dwa razy karane za kradzież, spieniewierzenie lub oszustwo;

C.) Bez względu na wartość są z pod kompetencyi sądów gminnych następujące kradzieże wyjęte:

1.) kradzieże krowy lub konia;
2.) podczas podróży;
3.) przez zorganizowaną szajkę;
4.) z włamaniem się przy użyciu gwałtu i z narzędziem w ręku zagrażającem życju;
5.) przez osobę sprawującą urząd publiczny;

6.) w czasie pożaru, powodzi lub innej klęski;
7.) z zamkniętego domu, zabudowań domowych przez usunięcie przeszkód;
8.) z miejsca poświęconego służbie Bożej rzeczy do tejże służby należących;
9.) przez służbę o ile do współudziału wzięto ludzi obcych;
10.) przez właścicieli domów zajezdnych i ich służbę;
11.) przez osoby duchowne, lub należące do stanu szlacheckiego;
12.) z wozów pocztowych, rządowych lub prywatnych instytucyj, tudzież prywatnych osób;
13.) aktów i dokumentów nawet prywatnych, dla przysporzenia korzyści sobie lub innym;
14.) wszelką kradzież drzew z lasu sądzi tylko wtedy sąd gminny, jeżeli wartość skradzionego drzewa wynosi najwyżej 30 rubli;

D.) Bez względu na wartość, już ze względów na swę właściwość następujące oszustwa są wyjęte z pod kompetencyi sądów gminnych.
1.) gdy kto przybiera fałszywie charakter publicznego urzędnika;
2.) kto dwukrotnie za oszustwo był karany;
3.) gdy oszustwo popełniła osoba należące do stanu szlacheckiego lub duchownego;
4.) oszustwo przy grze w karty;

E.) Tylko do wysokości 30 rubli należą przed sądy gminne:
1.) oszustwa w sprawach handlowych kupna, sprzedaży, rachunkach z powodu ilości i jakości towaru, wymiany powierzonych rzeczy;
2.) kto przez fałszywe przedstawienia przywłaszcza sobie cudze pieniądze, albo inne przedmioty;
3.) kto przy zapłacie długu, w celu powtórnego ściągnięcia tegoż, zatrzymuje odnośne weksle lub skrypta;

F.) Czyny karygodne z powodu cielesnego uszkodzenia w przypadkach bliżej określonych w art. 1483, II Część i w art. 1485 proc. kar. z r. 1885 wyjęte są z pod sądownictwa sądów gminnych:

We wypadkach wątpliwych należy wnieść doniesienie do c. i k. sądu obwodowego, aresztant zaś ma być przytrzymany w areszcie gminnym, aż do dalszego zarządzenia.

G. i k. Sądy wojskowe sprawują zresztą całe sądownictwo w sprawach karnych o ile tak nie należy do kompetencyi sądów dminnych i sądziego pokoju, a to w pierwszej i ostatniej instancyi.

II.

Właściwość sądów gminnych w sprawach cywilnych.

Miejscowa właściwość sądów gminnych.

O tej właściwości sądów decyduje:
a.) odnośnie do osób miejsce zamieszkania i pobytu;
b.) odnośnie do nieruchomości „forum rei sitae"
c.) przy umowach miejsce dopełnienia i przyjęte wedle układu,
d.) przy uszkodzeniach miejsce wyrządzonej szkody;

1.) Do kompetencyi sądów gminnych należą:
a.) sprawy ze zobowiązań i układów osobistych, tudzież o ruchomości do 300 rubli.
b.) sprawy o wynagrodzenie szkody o ile nie przewyższają 300 rubli;
c.) sprawy o przywrócenie naruszonego posiadania w ciągu 1 roku od naruszenia;
d.) sprawy o ubezpieczenie dowodów, bez względu na wysokość sumy;
c.) wnioski na przymusową egzekucyę aktów rejentalnych [aktów notaryalnych nie trzeba mieszać z aktami sądów rozjemczych i zaprotestowanych rewersów], o ile

wartość nie przewyższa 300 rubli;

f.) sprawy tyczące się przekroczeń przy sprzedaży gruntów;

g.) sprawy podziału spadku pomiędzy włościanami;

Wyjęte z pod juryzdykcyi sądów gminnych są sprawy tyczące się własności nieruchomości i praw rzeczowych na nieruchomościach, praw służebnościowych, praw powierzchni, praw górniczych, skargi z tytułu kontraktów ze skarbowymi zarządami, tudzieś skargi tyczące się wynalazków i przywilejów.

2.) Sprawy opiekuńcze i spadkowe.

Wedle obowiązujących praw rosyjskich sądownictwo w sprawach opiekuńczych i spadkowych sprawują w pierwszym rzędzie istniejące sądy gminne i sądy obwodowe. Organem podrzędnym w tych sprawach jest istniejąca instytucya prawna tzw. rada familijna, w której skład wchodzą najbliżsi krewni pupila—rodzaju męskiego.

Do zakresu kompetencyi sądów gminnych należą:

A.) Sprawy opiekuńcze dotyczące osób, które są właścicielami:

a.) tak zwanych posiadłości gruntowych ukazowych;

b.) innych aniżeli pod a.) wymienionych posiadłości gruntowych o obszarze 1 włoki o tyle, o ile na posiadłości tej znachodzą się li tylko budynki do prowadzenia gospodarstwa niezbędne.

c.) majątku rochomego o wartości 1.500 rubli,

d.) osób, których cały majątek nie przekrocza granicy wymiarów wymienionych pod a.), b.) i c.)

e.) osób, które mieszkają na wsi i nie posiadają żadnego majątku.

B.) Sprawy spadkowe, jeżeli majętek składa się.

a.) z gruntowych posiadłości ukazowych bez względu na wartość majątku ruchomego;

b.) z gruntowych posiadłości ukazowych i z innych gruntów o obszarze co najwyżej jednej włoki, na których znachodzą się li tylko budynki do prowadzenia wolnego gospodarstwa niezbędne — i

c.) z majątku ruchomego o wartości do 1.500 rubli.

Wszystkie inne nie wyliczone wyżej pod A.) i B.) sprawy opiekuńcze należą do sądu pokoju, spadkowe zaś należą do kompetencyi sądów obwodowych.

Miejscowo właściwym jest ten sąd okręgu, którego dany majątek spadkowy się nachodzi.

III.

W sprawach przechodzących kompetencyę sądów gminnych, sądownictwo karne i cywilne wykonywane będzie przez sąd wojskowy komendy obwodowej, a to w sprawach karnych wedle ustaw materyalnych i formalnych wojskowych bez możliwości środków prawnych, w sprawach zaś cywilnych wedle dotychczas obowiązujących ustaw krajowych.

Od wyroków sądów gminnych w sprawach karnych i cywilnych przysługuje stronom zawsze prawo wniesienia zażalenia do sądu wojskowego komendy obwodowej, od orzeczeń zapadłych w sądzie komendy, jako piewszej instancyi w sprawach cywilnych otwartą jest droga zażalenia do c. i k. sądu wojskowegc przy Generalnej Guberni.

CZASOKRES DO WNIESIENIA ŚRODKÓW PRAWNYCH.

Obowiązujący tok instancyi jest następujący:

Czasokresy wynoszą:

a.) w sprawach cywilnych:

Termin do wnoszenia odwołań przeciw wyrokom wynosi 1 miesiąc, termin do wniesienia opozycyi przeciw wyrokowi zaocznemu 14 dni. Termin do wniesienia re-

kursu przeciw uchwałom 7 dni (Art. 151—162—167—727—748—749 P. C.)

b.) w sprawach karnych:

Termin do wniesienia odwołania przeciw wyrokom sądów gminnych i sędziego pokoju wynosi 14 dni, termin do wniesienia rekursu przeciw uchwałom 7 dni.

Bieg pocztowy się nie wlicza wystarczy, jeżeli odnośne pismo zostanie w przepisanym czasie nadane na pocztę.

Restytucya przeciw omieszkanym czasokresom dopuszczalną jest w wypadkach przewidzianych w przepisach postępowania karnego.

Obecność stron i ich zastępców nie jest koniecznie wymaganą, strony mogą przy rozprawach cywilnych w obu instancyach posługiwać się adwokatami jednakowoż nie ma przymusu adwokackiego, ani przy pozprawach, ani przy środkach prawnych.

IV.

Należytości sądowe.

Jako opłaty sądowe będą w sądach gminnych i w sądach komendy obwodowej od skarg przewyższających 10 rubli od każdego rubla przedmiotu sporu 1 kop. w razie zaś nieoznaczenia lub niemożności oznaczenia wartorci przedmiotu sprawy, opłaty nie wyżej 3 rubli wymierzone i ściągane.

Tytułem należytości kancelaryjnych będą opłacane w sądzie komendy obwodowej 60 kop., a w sądach gminnych po 10 kop. od każdego arkusza (każda stronica ma zawierać przynajmniej 25 wierszy) każde pełnomocnictwo ma być zaopatrzone w znaczek stemplowy na 1 rubla 25 kop.

Podania w sprawach karnych są wolne od opłaty.

V.

W obwodzie Biłgoraj reaktywowane zostały następujące sądy gminne:

Dla okręgu sądowego	Siedziba sądu	Nazwa gmin	Nazwisko sędziego gminnego
I Gmina Biłgoraj	B i ł g o r a j	Puszcza Solska, Sól, Huta Krzeszowska, Kocudza	Bolesław Z a r z y c k i
II Gmina Tarnogród	T a r n o g r ó d	Wola różaniecka, Księżpol, Babice	Onufry Godziszewski
III Gmina Krzeszów	K r z e s z ó w	Krzeszów, Potok, Biszcza.	Wincenty S a w i c k i
IV Gmina Józefów	J ó z e f ó w	Aleksandrów, Józefów, Łukowa, Majdan sopocki.	Konstanty B r a m s k i

Wyżej wymienieni sędziowie gminni złożyli już przyrzeczenie służbowe na ręce c. i k. Komendanta obwodowego.

W miejsce sędziego pokoju dla miasta Biłgoraja ustanawia się na razie sędziego gminnego, a mianowicie w ten sposób, że czynności pierwotnego sędziego pokoju zostają wcielone do zakresu czynności sędziego gminnego dla okręgu sądowego gminy Biłgoraj ustanowionego.

VI.

Sądownictwo.

Wprowadzenie rejestrów dla sądów gminnych.

Dla ujednostajnienia postępowanie zaprowadzone zostają dla sędziów gminnych nowe rejestry, a rejestry dotychczas w użyciu będące zostaną usunięte.

Wprowadzić się mający rejestry są następujące:

1.) rejestr C dla spraw cywilnych spornych,
2.) „ A „ „ spadkowych,
3.) „ P „ „ opiekuńczych,
4.) „ Hc „ „ pomocy prawnej w sprawach cywilnych,
5.) „ Nc „ „ cywilnych nienależących do żadnego z wyżej wymienionych rejestrów,
6.) „ U „ „ karnych,
7.) „ Hs „ „ pomocy prawnej w sprawach karnych,
8.) „ Ns „ wszystkich innych spraw karnych, nienależących do żadnego z powyżej wymienionych rejestrów,

Do wszystkich rejestrów wprowadza się tak zwane spisy imienne alfabetycznie ułożone, a mianowicie, wprowadzony będzie wspólny spis imienny dla rejestru C, Hc i Nc, spis imienny dla rejestru A, spis imienny dla rejestru P, a w końcu wspólny spis imienny dla rejestrów U, Hs i Ns.

Do spisów imiennych mają byc wciągane imiona i nazwiska stron interesowanych i liczba odnośnego aktu.

Miarodajnem jest dla rejestru C nazwisko pozwanego, dla rejestru Hc i Hs nazwa władzy rekwirującej, dla rejestru Nc i Ns nazwisko wnioskodawcy, dla rejestru A nazwisko zmarłego, dla rejestru P nazwisko pupila, dla rejestru U nazwisko obwinionego.

Druki dla zaprowadzenia rejestrów potrzebne zostają sądom gminnym dostarczone, a równocześnie wysłanym zostanie z ramienia c. i k. Komendy obwodowej urzędnik, który na miejscu udzieli sądom praktycznych wskazówek potrzebnych do prowadzenia nowych rejestrów.

VII.

Obowiązek przedkładania wykazòw wypadków śmierci i nieślubnie urodzonych dzieci sądom przez urzędy prowadzące metryki.

Wszystkie urzędy, które mają obowiązek prowadzenia metryk, wzywa się, by wykazy wypadków śmierci i wykazy nieślubnie urodzonych dzieci przedkładały tym sądom pierwszej instancyi, w których okręgu urzędy te mają swoją siedziby, zawsze co miesiąc w czasie między 1. a 5. każdego miesiąca, a oprócz tego mają te urzędy taki wykaz zbiorowy za czas od 1. sierpnia 1914 do 31. października 1915 inklusive bezzwłocznie sądom przedłożyć, a sądy gminne wzywa się, by bezzwłocznie wdrożyły z urzędu postępowanie spadkowe i opiekuńcze.

VIII.

Sprawy sądowe.

Celem zaprowadzenia jednolitości w postępowaniu i uproszczenia postępowania w sądach gminnych zarządza się co następujące:

I. SPRAWY CYWILNE PROCESOWE.

1.) Po wejściu pozwu do sądu należy pozew zaopatrzyć w środku u samej góry stampilią wejścia, a po zaciągnięciu pozwu do odnośnego rejestru, zaopatrzyć go liczbą bieżącą rejestru, po prawej stronie u góry, następnie tak nazwisko, jak i imię stron umieścić w spisie alfabetycznym. Po przeczytaniu pozwu przez sędziego gminnego, wyznacza on rozprawę na oznaczony dzień i godzinę, zarządzając równocześnie wezwanie do rozprawy stron i świadków, poczem prowadzący kancelaryę sądową wciąga sprawę do t. z. raptularza t. j. do księgi mającej rubryki: liczbę czynności, nazwisko sędziego, godzinę rozprawy, zalegające załatwienie i datę oddania sprawy przez sędziego do kancelaryi, przedsiębrać się mającą czynność urzędową albo polecenie, które wykonać należy, wydane zarządzenie, uwagę. Każdą kartkę takiego raptularza należy u samej góry zaopatrzyć napisem, którego treścią ma być bieżąca data i dzień.

Raptularz taki będzie praktycznie przedstawiał się następująco:

25. listopada 1915 roku

Liczba czynności	Nazwisko sędziego	Audyencye			Czasokresy		Uwagi
		godzina audyencyi	Zalegające załatwienia	oddano do kancelaryi	Przedsiębrać się mająca czynność urzędowa, albo polecenia które należy wykonać	Wydane zarządzenia	
$c^{14}/_{15}$		9	wyrok	$^{28}/_{11}$			
$c^{56}/_{15}$		10	odroczona	$^{26}/_{11}$			
$c^{63}/_{15}$		9	spoczywa	$^{26}/_{11}$			

Po oddaniu aktu do kancelaryi, sprawę odnośną należy przekreślić kolorowym ołówkiem.

Co do formy pozwów i wogóle podań do sądu wpływających, należy dążyć do tego, by pozwy i podania miały jednolitą formę, a zwłaszcza, by na pierwszej stronie podania był pozostawiony należyty wolny odstęp na wyciśnięcie stampilii wejścia, by adresy stron a zwłaszcza zawód i miejsce ich zamieszkania były wyrażone a następnie, by sama treść skargi lub podania na pierwszej stronie pisaną była po prawej połowie strony tak, by lewa jej połowa pozostawała wolną na umieszczenie pisemnych zarządzeń sędziego.

2.) Gdy przy wyznaczonej rozprawie nie jawi się powód, lub też nie jawią się obie strony, nie należy spisywać osobnego protokołu i wypisywać postanowienia sądu, wystarczy tylko umieszczenie po lewej stronie pozwu uwagi:

„Powód do rozprawy się nie jawił— postępowanie się umarza (art. 145 proc. cyw.)“ lub „strony się nie jawiły przy rozprawie. Postępowanie spoczywa (art. 145 p. c.)“ i uwagę tę zaopatrzyć datą i podpisem sądu.

Wszystkie sądy gminne otrzymają wkrótce stampilię, które zawierać będą odnośne wyżej wspomniane uwagi.

3.) Gdy rozprawę wyznaczono na oznaczony dzień i godzinę należy o oznaczonej godzinie strony wywołać, a o ile strony obie lub jedna ze stron nie jawią się, ściśle zastosowywać przepisy art. 145, 145^1, 145^2, 145^3 pc. W ten bowiem sposób nie tylko, iż strony żądające rozstrzygnięcia sądu przyzwyczają się do ścisłego przestrzegania wyznaczonych terminów, ale także i sąd dowolnem jawieniem się stron nie będzie w czynnościach swych krępowany.

4.) Protokoły rozpraw należy spisywać jak najdokładniej, o ile możności krótko, ala treściwie: zarzuty strony pozwanej, zeznania świadków, należy ująć w krótką ale treściwą formę, przyczem także na to baczyć należy, by w zeznaniach tych zamieszczoną była dokładna data i miejsce zdarzenia, co do którego świadek zeznaje. Samą redakcyą protokołu zająć sie ma przewodniczący, protokół bowiem jest aktem wielkiej wagi. Po przeprowadzeniu rozprawy i wyczerpaniu dowodów przez strony ofiarowanych, przewodniczący rozprawę zamyka i zaraz udaje się z ławnikami na naradę. Unikać na przyszłość należy praktykowanego dotąd sposobu zbierania kilku spraw razem i wspólnego nad niemi obradowania, gdyż to przedewszystkiem sprzeciwia się zasadzie bezpośredniości rozprawiania, a nadto sędziowie rozpatrując inne sprawy, tracą wątek spraw poprzednich i postępowanie takie powoduje to, że przy naradzie traci się wiele czasu na odczytywaniu protokołu rozprawy, skargi i innych pism, a to celem przypomnienia i uprzytomnienia sobie sprawy -- podczas, gdy pod świeżem wrażeniem odniesionem bezpośrednio i sprawa sama na tem nie ucierpi i sędziowie nie tracą czasu na przeglądanie aktów.

5.) Przy naradzie przewodniczący redaguje postanowienie sądu i każe wpisać je w jak najkrótszej formie do protokołu narad, który podpiszą sędziowie

6.) Po odbytej naradzie sądu, przewodniczący ogłosi wyrok w sali rozpraw i udzieli pouczenia o przysługujących stronom środkach prawnych i terminie do ich wniesienia przez ustawę wymaganym i to zanotuje w protokole.

7.) Wygotowanie wyroku nastąpić powinno wedle wymogów art. 142 proc. cyw. przyczem atoli na przyszłość trzymać się należy jednolitej i prostszej formy wyroku a mianowicie. Po ogólnej formie wstępnej wyroku, następuje sentencya wyroku we formie zwięzłej i jasnej np: „Pozwany N. N. winien powodowi X. Y. pod zagrożeniem egzekucyą zapłacić kwotę.................. i koszta sporu w kwocie..................“, „powoda X. Y. oddala się z żądaniem pozwu, że pozwany winien mu pod zagrożeniem egzekucyą zapłacić kwotę..................i koszta sporu“. „Powód winien pozwanemu zapłacić koszta sporu w kwocie ________“

Po sentencyi wyroku następuje dopiero jego uzasadnienie, które również tak co do swej treści i formy winno być krótkie i treściwe, a nie powinno stanowić odpisu całego pozwu i zeznań świadków w protokole rozprawy umieszczonych. Winno więc zawierać to, czego żąda powód i uzasadnienie tego żądania, zarzuty powanego, wynik przeprowadzonych dowodów, to wszystko we formie jak najkrótszej; dalej ustalenia, na których sąd wyrok oparł, a więc np. „na podstawie zeznań świadków N. N. i X. Y. ustala się, że między powodem a pozwanym dnia..................przyszła do skutku umowa o pożyczkę“, „że powód pożyczkę w kwocie..................pozwanemu wypłacił“, „że pozwany, który pożyczkę zobowiązał się w tym a tym dniu powodowi zwrócić, dotąd tego nie uczynił“—dalej należy przytoczyć przepisy prawne, które sąd zastosował przy ferowaniu wyroku.

W ten sposób odpadnie potrzeba pisania wyroków w „ostatecznem“ i „nieostatecznem“ wygotowaniu, a każda sprawa będzie miała tylko jeden wyrok, w jednem wygotowaniu.

Tak we wyrokach, jak i we wszelkich pismach sądowych unikać należy zwrotów „odmówic w powództwie„ “skarżący powództwa nie udowodnił“ i t. p. gdyż wyrażenia

takie są niezrozumiałe i zawiłe a są naleciałościami języka rosyjskiego.

8.) W wypadku wydania wyroków w zaoczności, należy w jak najkrótkszym czasie wyrok taki wraz z pouczaniem o przysługujących przeciw temu wyrokowi środkach prawnych, stronie niejawiącej się doręczyć.

9.) Po ukończeniu sprawy należy wszystkie podania, protokoły, wyrok i t. p. do tej sprawy należące zeszyć i zaopatrzyć okładką, a następnie akt okartkować t. z. każdą zapisaną lub rozpoczętą kartkę odnośnego protokołu (z wyjątkiem wezwań) oznaczyć u samej góry po prawej stronie liczbą bieżącą kartki (1, 2, 3) a gdyby przeciw wyrokowi wniesioną została apelacya, to pismo apelacyjne należy wszyć do aktów, a także wszyć pismo, którem się akta sądowi apelacyjnemu przedkłada i w tem piśmie wymienić liczbę karty zaczepionego wyroku i kartę pisma apelacyjnego. O wniesieniu apelacyi zawiadomić należy stronę przeciwną wraz z pouczeniem o możności wniesienia odpowiedzi na apelacyę i o terminie do wniesienia wymaganym, a potwierdzenie odbioru zawiadomienia dołączyć do aktów.

W wypadku jeśli w aktach znajdzie się jaki dokument, który służył za dowód, należy dokument ten włożyć do koperty i kopertę tę wszyć do aktów tak, by dokument ten z koperty w razie potrzeby łatwo wyjąć można. Na kopercie takiej należy umieścić napis oznaczający dokumenty w niej się znajdujące, i zaznaczyć pzez kogo zostały przedłożone. Koperta taka otrzyma także liczbę karty.

10.) Po zwrocie aktów przez sąd apelacyjny należy o ile tego potrzeba zachodzi, a więc w wypadku, gdy żadna ze stron, lub która z nich przy rozprawie apelacyjnej obecną nie była, doręczyć odpisy wyroku apelacyjnego i dowód doręczenia wszyć do aktów.

II. SPRAWY KARNE.

Uwagi odnoszące się do postępowania w sprawach cywilnych, odnoszą się także w znacznej mierze i do spraw karnych—zwłaszcza co do zewnętrznej formy doniesień, rozpisania rozpraw, protokołów rozpraw i porządkowania aktów.

Wyroki w sprawach karnych mają również zewnętrzną formę taką, jak wyroki w sprawach cywilnych. Sentencya wyroku ma być najpierw umieszczona i ma opiewać: oskarżony X. Y. winien jest, że dnia .... 1915 w .... zabrał dla własnej korzyści z lasu rządowego w .... 5 sztuk drzewa wartości koron...................., przez co popełnił przekroczenie z art...................., za co się go zasądza na karę.................... i na zapłacenie odszkodowania w kwocie....................; albo oskarżonego X. Y. uwalnia się od oskarżenia o wykroczenie z art. .... u. k. popełnionego przez to, że dnia....................1915 w....................zabrał dla własnej korzyści drzewa z lasu rządowego w .... wartości ....". Potem następuje „uzasadnienie" wyroku. W uzasadnieniu tym ma być umieszczone krótkie przedstawienie sprawy, dowody stwierdzające winę, okoliczności winę oskarżonego łagodzące lub obciążające i wymienione przepisy ustawy karnej, na których sąd oparł wyrok.

Zresztą co do wyroków zaocznych i przedkładania aktów sądowi apelacyjnemu zastosować się należy do wskazówek pod I. przytoczonych.

Dla praktycznego zoryentowania się otrzymają sądy jako wzór jeden akt cywilny i jeden akt karny, które to akty przadstawiają cały przebieg sprawy, a to od chwili wniesienia skargi lub doniesienia, aż do przedłożenia apelacyi. Z aktów tych widoczną jest także zewnętrzna ich forma, sposób zeszywania i kartkowania. Całą manipulacyę, tudzież sposób załatwiania spraw ułatwią sądom druki dla nich wszystkich jednakowe, tudzież stampilie jakie otrzymają.

IX.

Przechowywanie aktów.

Akty sądowe mają być po uporządkowaniu ich wedle przepisanych rejestrów i

spisów przechowywane w kancelaryach sądowych w szafach ściennych, otwartych, podzielonych na przedziałki. Akty każdej grupy z osobna winne być złożone w regule podług liczb odnośnych rejestrów po porządku.

Akty w sprawach, w których wyznaczono audyencyę, dalej te, które wyczekują czarokresu, lub też podań czasokresowych, składa się w osobnych przedziałkach, zaopatrzonych w stosowne napisy, a to w porządku podług naznaczonych audyencyi i wpływających czasokresów.

Jeżeli w kancelaryi sądowej opracowuje się równocześnie akty spraw cywilnych i karnych, należy akta jednych i drugich spraw przechowywać i trzymać oddzielnie.

W kancelaryach sądowych mogą się poza miejscem specyalnie na przechowywanie aktów przeznaczonem, tylko takie akty znachodzić, które są koniecznie potrzebne ze względu na ich załatwienie, akta zaś załatwione muszą być codziennie do przeznaczonych na ich przechowanie przedziałów składane.

O ile sądowi przedłożone zostaną oryginalne dokumenty, które w razie zagubienia nie dałyby się innymi dokumentami zastąpić, albo też zastąpienie to spowodowałoby wielkie trudności lub niestosunkowe koszta, to dokumenty takie, o ile one nie są załącznikami aktów procesowych, należy przechowywać w osobnych, zamkniętych i od ognia zabezpieczonych schowkach i odnośnie do tych dokumentów należy prowadzić osobny zapisek t. zw. rejestr „U. V.“ zawierający 5 rubryk, a to: 1. roczna liczba bieżąca dokumentu, 2. oznaczenie dokumentu, 3. data dokumentu, 4. imię i nazwisko stron interesowanych, 5. oznaczenie aktu zbiorowego.

Do powyższego rejestru ma być prowadzony alfabetyczny spis imienny.

II. REGISTRATURA.

Po prawomocnem załatwieniu sprawy, należy odnośne akta złożyć w registraturze (archiwum).

Przed złożeniem aktów w registraturze, należy przedłożone przez strony a do aktów dołączone oryginalne dokumenty oddać stronom za należytem potwierdzeniem odbioru.

Registratura (archiwum) jest wspólną dla wszystkich aktów odnośnego sądu i w niej przechowuje się akty wedle rejestrów, spisów i liczb w podzielonych na przedziałki stelarzach.

Akty spraw cywilnych i spraw karnych należy oddzielnie przechowywać.

Akty cywilne podzielić należy na grupy (n. p. akty procesowe, akty spadkowe, opiekuńcze i t. d.) i wedle tych grup uporządkowane złożyć do szaf.

Akty zbiorowe złożone w pakietach, należy z wierzchu i od spodu zaopatrzyć w tekturowe twarde okładki.

Wszystkie akty mają być uporządkowane podług roczników, a pojedyńcze szafy i stelarze i ich przedziałki mają być zaopatrzone napisami, oznaczającymi akta tam złożone i rocznik aktów.

O ile na to pozwalają stosunki, registratura ma być umieszczona w specyalnie na to przeznaczonych ubikacyach sądu, przyczem należy dbać o to, by ubikacye te była przed ogniem zabezpieczone.

Wszystkie sądy gminne wzywa się, by się zastosowały do wskazówek tu przytoczonych.

X.

Przeniesienie kompetencyi urzędów włościańskich na sądy gminne i c. i k. Komendy obwodowe.

Wedle ustaw rosyjskich rozstrzygały tak zwane urzędy włościańskie o istnieniu lub nieistnieniu oraz o przekroczeniu praw serwitutowych, gdy te prawa opierały się na tabelach likwidacyjnych.

Przekroczenie praw serwitutowych bywa w dobrej wierze (z nieświadomości) albo też w złej wierze.

W pierwszym wypadku nie można mówić o czynie karygodnym, natomiast czyn taki zachodzi, gdy uprawniony do wykonywania służebności, (serwitutu) w zupełnej świadomości co do granic jej istnienia, ją przekracza.

Czy istniejący spór o rozmiar i sposób wykonywania praw serwitutowych (służebności) wyklucza w danym razie złą wiarę ma w każdym razie rozstrzygać sędzia.

Rzeczą też sędziego będzie postarać się u władz administracyjnych, którym przysługuje prawo nadzoru nad lasami serwitutowymi, o stosowne wyjaśnienie.

Ustawa karna dla sędziów pokoju zawiera wiele odnośnych postanowień, których energiczne zastosowanie zabezpieczy dostatecznie ochronę lasów w ogólności a lasów serwitutowych w szczególności.

Przepisy takie mieszczą się w artykułach wspomnianej ustawy: 31—32—33 – $56/_1$ $56/_2$—$56/_3$—56_4—$56/_5$—$56/_6$—$56/_7$—$57/_5$—$57/_6$—$57/_7$—$58/_8$—92—95—98—112—$112/_1$—145—148—154 do 162—164—167 do $168/_1$.

Szczególną jednak uwagę zwraca się na art. $57/_7$, który odnosi się nie tylko do właścicieli lasów, lecz także do uprawnionych do korzystania ze służebności i mieści postanowienia karne na wszystkie w złej wierze popełnione przekroczenia przepisów planu gospodarczego w lasach serwitutowych.

Wymiar kary w tych wypadkach należy obecnie do kompetencyi sędziów gminnych, albo sędziego pokoju.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 15. września 1915

o środkach karnych za podbijanie cen.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1. Kto przy zakupnie lub sprzedaży towarów ogólno-użytkowych w celach zarobkowych postępuje w ten sposób, że podwyższa swój zarobek znacznie ponad miarę odpowiadającą stosunkom miejscowym i uzyskuje cenę, która utrudnia konsumentom nabycie środków do życia, będzie karany grzywną do dwóch tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy. Obok kary aresztu można nałożyć grzywnę do dwóch tysięcy koron.

§ 2. Kto zbiera lub skupuje zapasy przedmiotów ogólno-użytkowanych lub ogranicza ich wytwarzanie lub handel tymi przedmiotami,

kto utrudnia frekwencyę targową, skupuje od handlarzy targowych poza targami, lub w inny sposób wpływa ujemnie na ruch targowy towarami ogólno-użytkowymi,

kto rozsiewa nieprawdziwe wieści lub używa innych środków dla wprowadzenia w błąd,

a to w zamiarze podwyższenia swego zarobku znacznie ponad miarę odpowiadającą stosunkom miejscowym, i uzyskania cen, które utrudniają konsumentom nabycie środków do życia,

będzie karany grzywną do dwudziestu tysięcy koron, lub aresztem do jednego roku. Obok kary aresztu można nałożyć grzywnę do dwudziestu tysięcy koron.

§ 3 W wypadkach §§ 1 i 2 można orzec w wyroku utratę uprawnienia przemysłowego, zamknięcie lokalu przedsiębiorstwa lub wykluczenie od zwiedzania targów, a w wypadku § 2 ust. 1, także konfiskatę zapasów.

Każdy prawomocny wyrok będzie ogłoszony w dzienniku urzędowym Komendy obwodowej.

§ 4. Badanie i karanie porucza się urzędnikowi sędziowskiemu, delegowanemu przez Komendę obwodową, który rozstrzyga jako sędzia samoistny, na podstawie opinii przynajmniej jednego przywołanego rzeczoznawcy.

Przeciw wyrokowi sędziego można wnieść zażalenie do sądu Komendy obwodowej.

§ 5. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 20. września 1915.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

WYROK.

C. i k. Sąd wojskowy jako sąd doraźny w Biłgoraju wydał dnia 20 października b. r. przy głównej rozprawie następujący wyrok.

Stefan Mazur lat 31, gospodarz z Aleksandrowa, obwód Biłgoraj winien jest, że w nocy z 8 na 9 września b. r. w Aleksandrowie teściowi swemu Józefowi Obszyńskiemu w zamiarze zabicia zadał 2 uderzenia w lewą i dwa uderzenia w prawą skroń, co spowodowało jego śmierć, czem dopuścił się zbrodni morderstwa § 413 i 414 a) wojskowej ustawy karnej i za czyn ten zasądza się go na karę śmierci przez powieszenie.

Kara śmierci została z wielu okoliczności łagodzących wyjątkowo w drodze łaski na 20 letniej ciężkie i obostrzone więzienie zamienioną.

Biłgoraj, dnia 23. października 1915.

C. i k. Naczelnik sądu
Bily m. p.
Kapitan audytor.

C. i k. Komendant obwodu
Roller m. p.
pułkownik

List gończy.

za Wawrzyńcem Macocha, liczącym lat 50, urodzonym we wsi Bukowina gm. Biszcza, tam też przynależnym, synem Antoniego i Katarzyny, katolikiem, żonatym, analfabetą, zarobnikiem bez stałego miejsca zamieszkania, wzrostu średniego, twarzy okrągłej, nosa płaskiego, bez 2 palców u prawej nogi.

Wawrzyniec Macocha jest silnie podejrzanym, że dnia 1. wrześzia b. r. skradł w Rudzie solskiej gm. Sól na szkodę Wawczyńca Kolupy półtorarocznego konia maści kasztanowatej wartości około 600 k. i użył przemocy, by w posiadaniu tego konia się utrzymać.

Uprasza się wszystkie komendy, władze i organy bezpieczeństwa o śledzenie za Wawrzyńcem Macochem, o przyaresztowanie go w razie jego wyśledzenia i odstawienie do c. i k. sądu wojskowego przy obwodowej Komendzie w Biłgoraju.

Biłgoraj, dnia 17. października 1915.

C. i k. Naczelnik sądu.

List gończy.

za

1) Janem Kapran, liczący lat 28, urodzonym w Kocudzy i tam przynależnym, uderzająco wysokiego wzrostu, o blond włosach i takiejże bródce,
2) Józefem Kapran, liczący lat 25, urodzonym w Kocudzy i tam przynależnym o blond włosach.

Obaj wyżej wymienieni są silnie podejrzani, że w nocy dnia 29. października 1915 skradli u małżonków Stanisława i Katarzyny Krawjek świnię wartości 400 k.

Wszystkie komendy, władze i organy bezpieczeństwa uprasza się, by za tymi zbrodniarzami śledziły, wrazie ich przychwycenia aresztowały i odstawiły do c. i k. sądu wojskowego przy c. i k. Komendzie obwodowej w Biłgoraju.

Biłgoraj, dnia 5 listopada 1915.

C. i k. Naczelnik sądu.